

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

Sociálno-politický kontext Európskych volieb a najdôležitejšie národné témy

Pavol Baboš

Katedra sociológie FIF UK

Obsah

- Vnímanie EÚ a Európskeho parlamentu
- Problémy a ich zvládanie očami občanov
 - Najdôležitejšie problémy
 - Ako EÚ zvláda krízy
 - Dopady na Slovensko
- Problémy pri hodnotení pozícií politických strán
- Postoje k voľbám do EP

1. kapitola

Vnímanie EÚ a Európskeho parlamentu

Poznanie a dôvera k inštitúciám EÚ

Počuli už o inštitúcii:

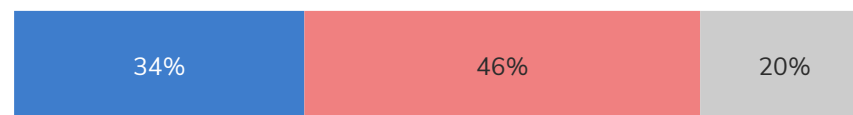
PARLAMENT **95%**

KOMISIA **87%**

ECB **89%**

RADA **80%**

Dôverujú inštitúcii:

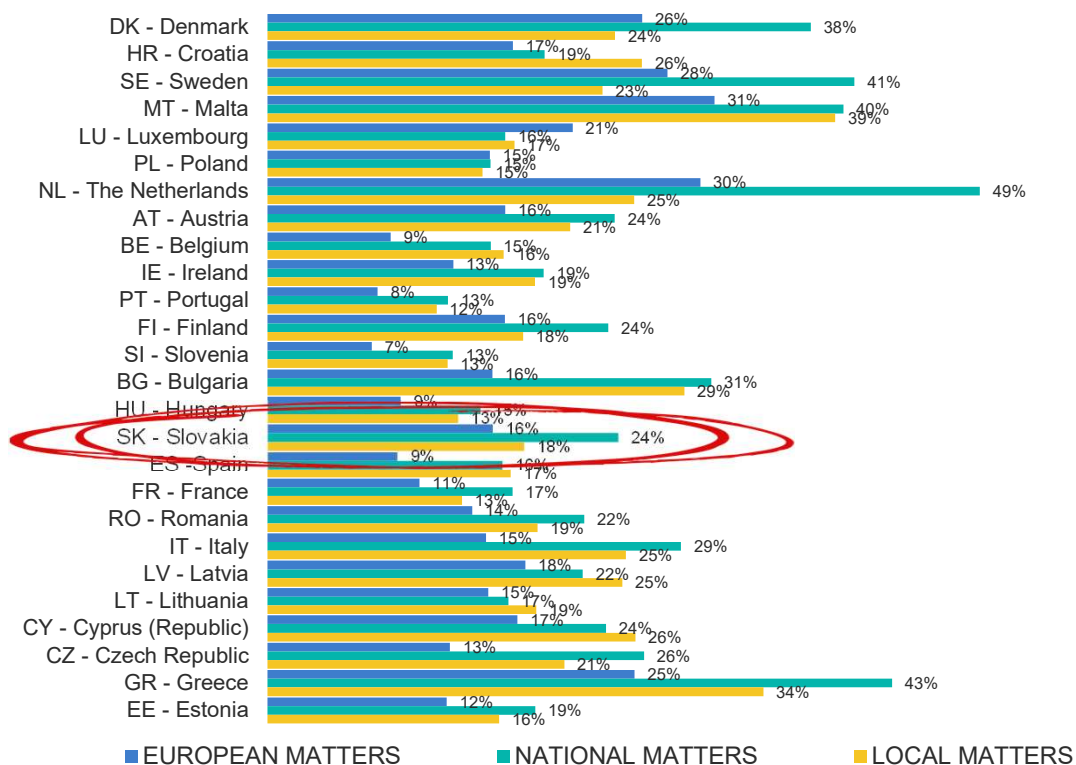
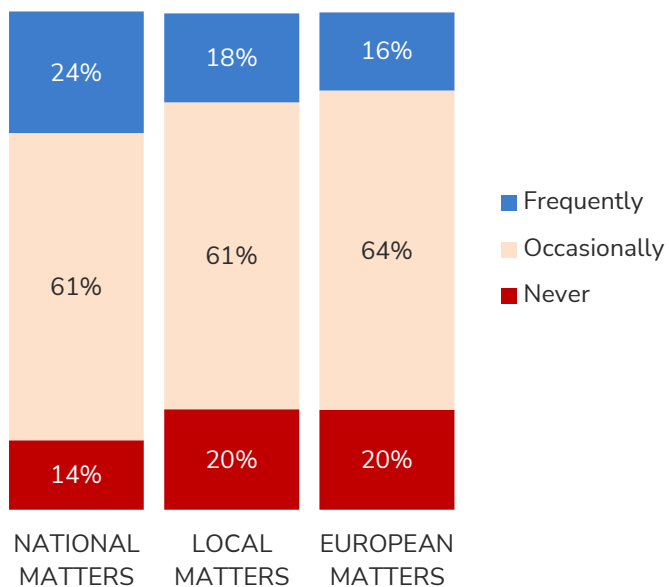
■ Tend to trust ■ Tend not to trust ■ Don't know (SPONTANEOUS)

Záujem o európske záležitosti

Ako často diskutujete so známymi / priateľmi o politike?

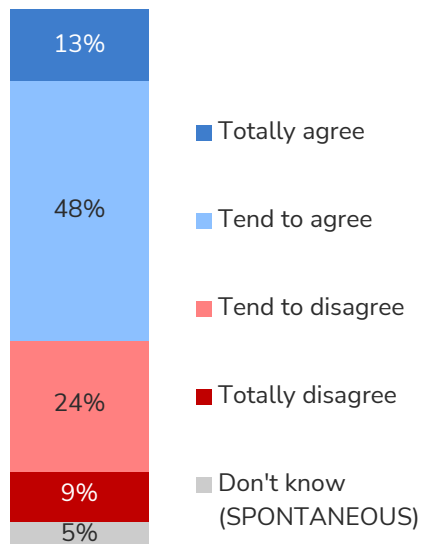
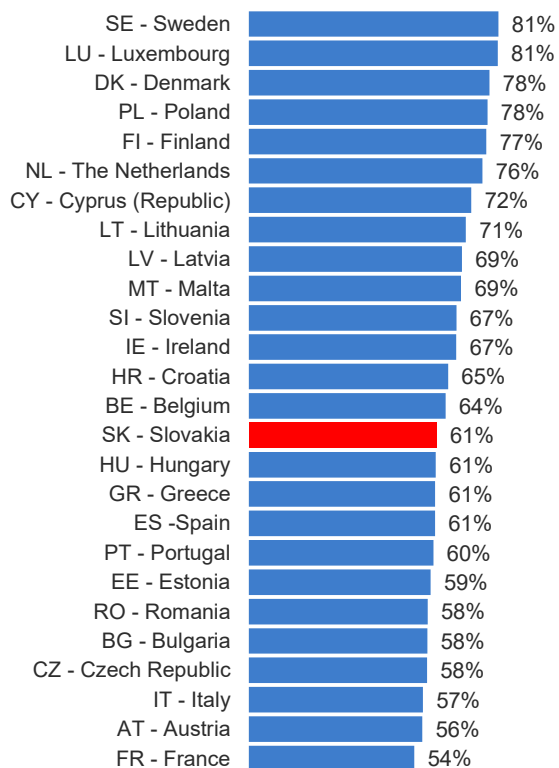
- európskej, národnej, lokálnej?

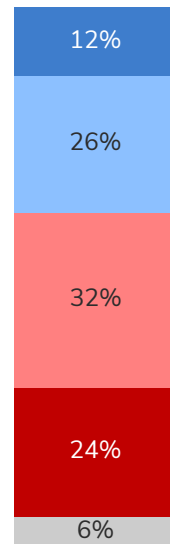
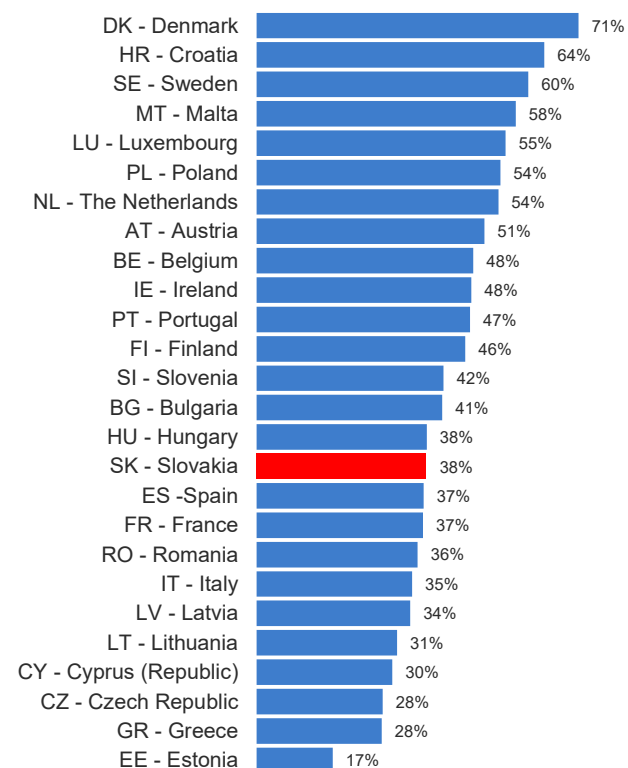
Ako rozumieme EÚ?

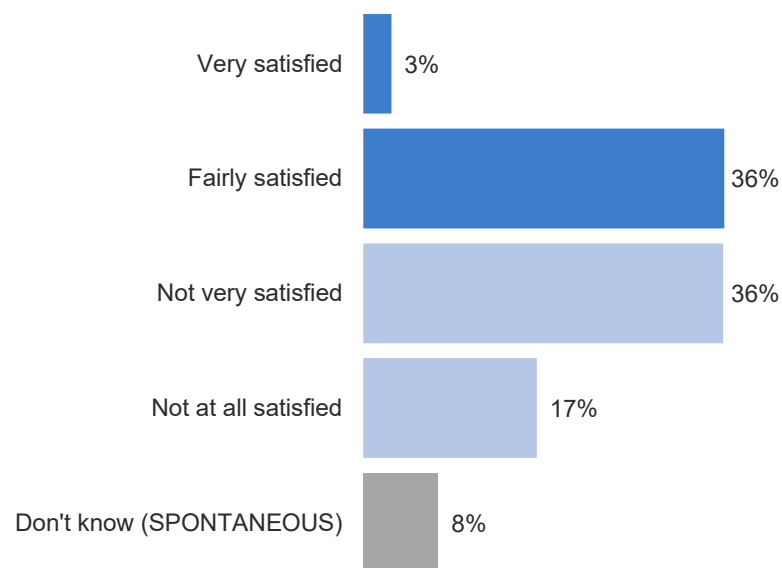
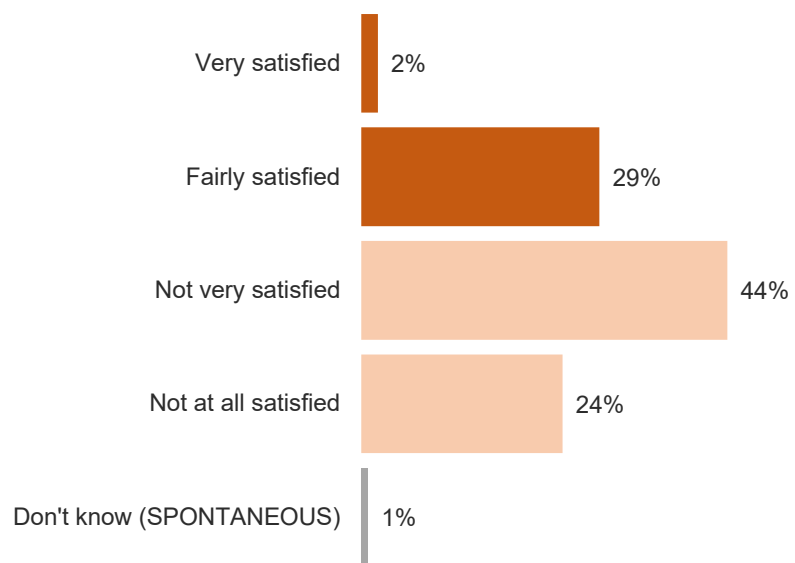
Rozumiem, ako EÚ funguje

Môj hlas je vypočítý

Spokojnosť s fungovaním demokracie

Krátke zhrnutie

- Záujem o európsku politiku najnižší spomedzi trojice národná / lokálna / európska
- Dôvera k EÚ inštitúciám, ale tiež spokojnosť s fungovaním demokracie historicky (a stále) vyššia na strane EÚ než pri domácej politike
- Pocit, že na mne a mojom názore záleží, má v oblasti európskej politiky len menšina ľudí.

2. kapitola

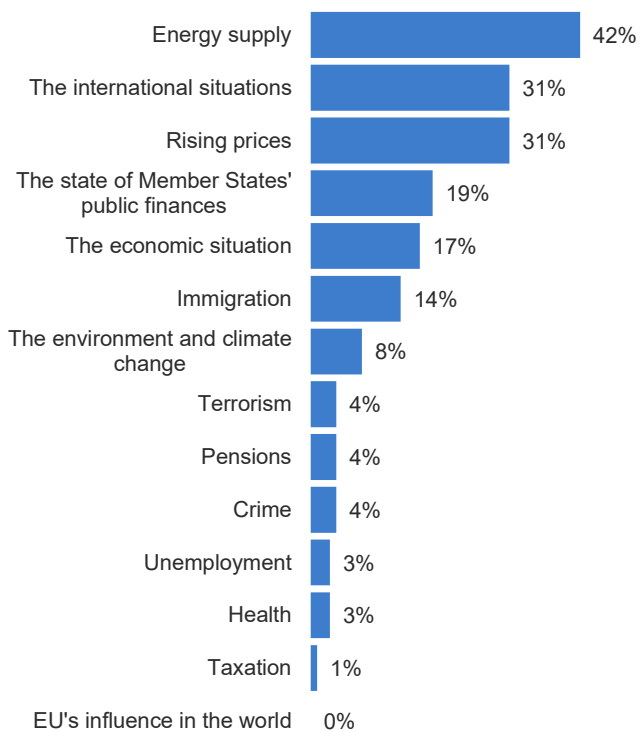
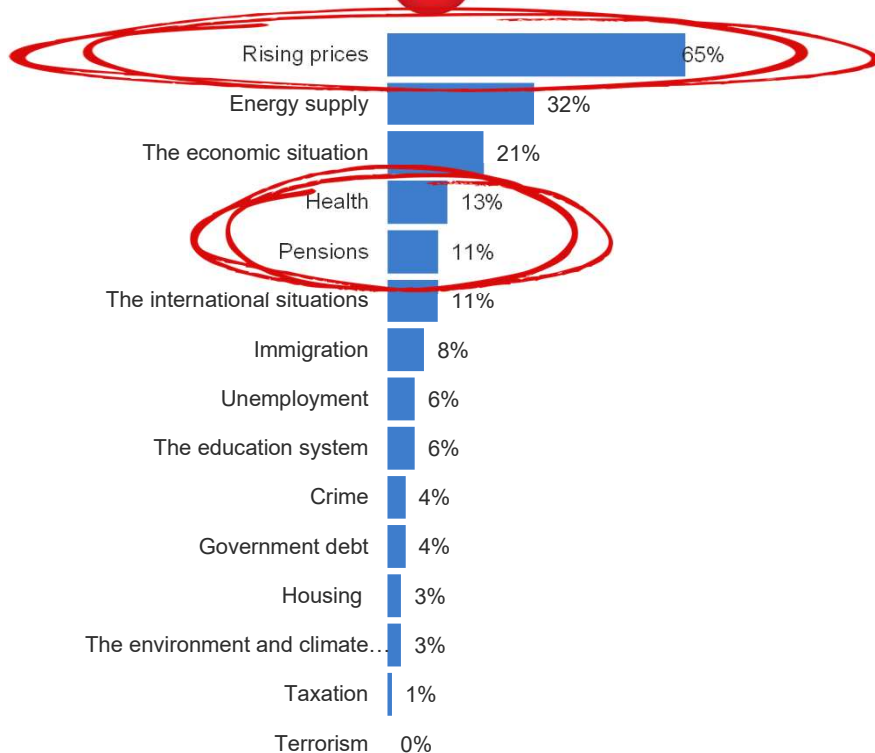

Problémy a riešenia

- očami ľudí

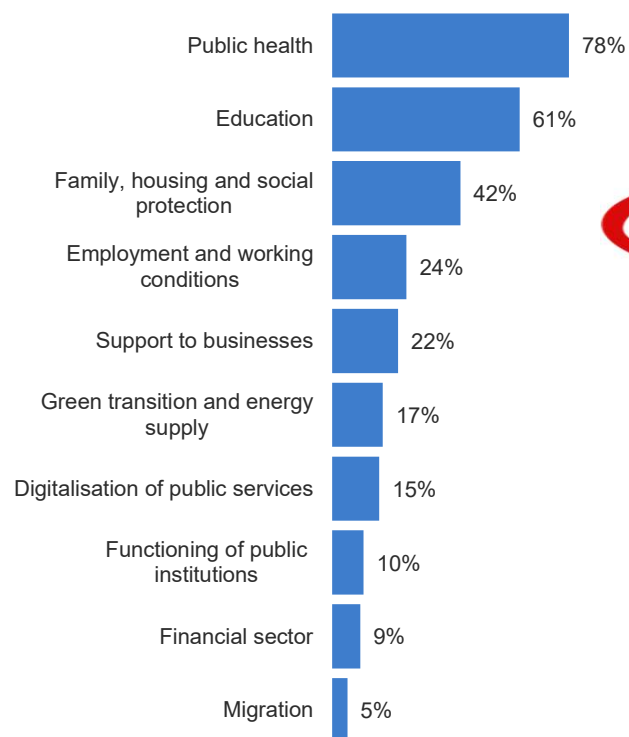
Problémy očami lidí

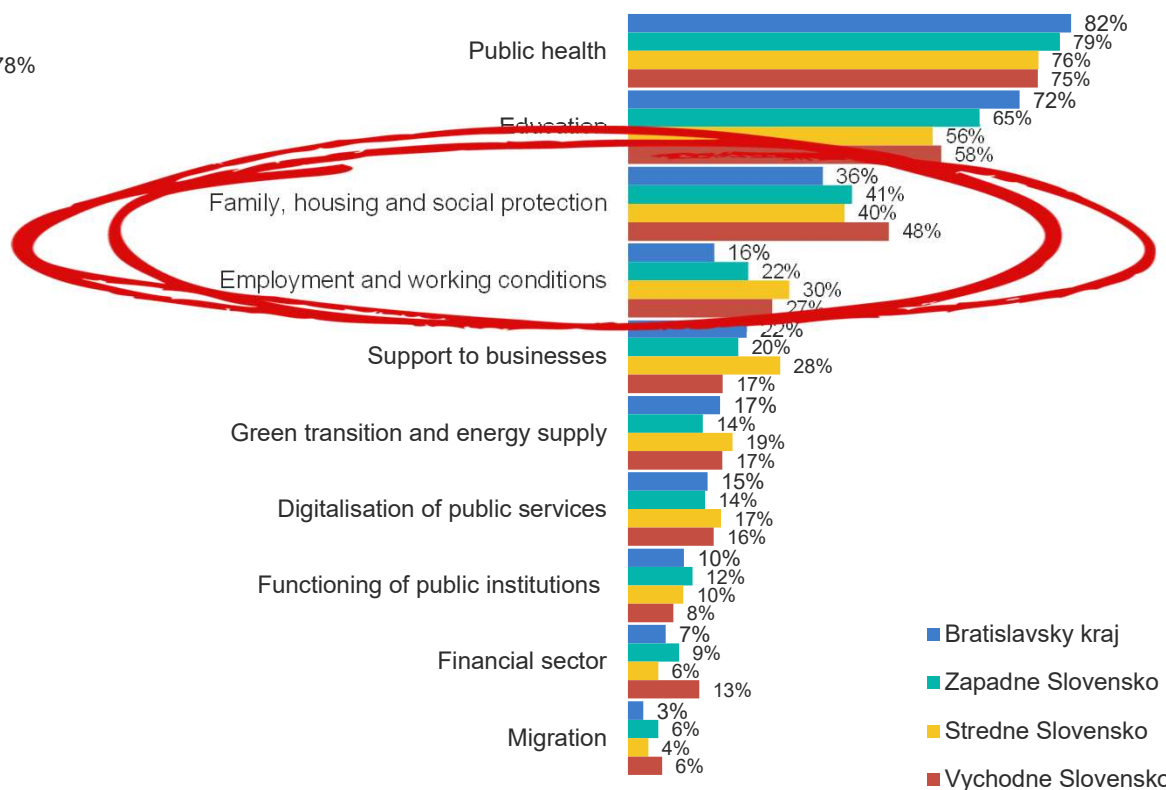
Kde sú reformy najviac potrebné?

Oblasti verejných politík

Podľa krajov:

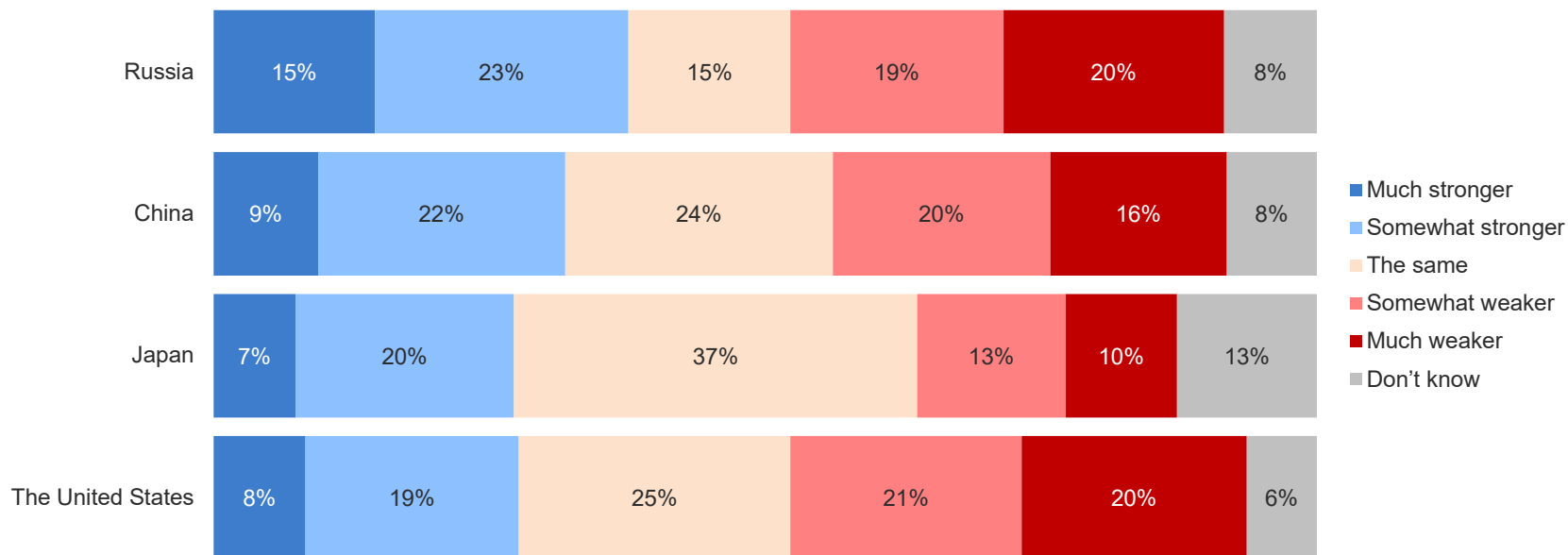
- Bratislavský kraj
- Zapadne Slovensko
- Stredne Slovensko
- Vychodne Slovensko

Ako môže pomôcť EÚ pri reformách?

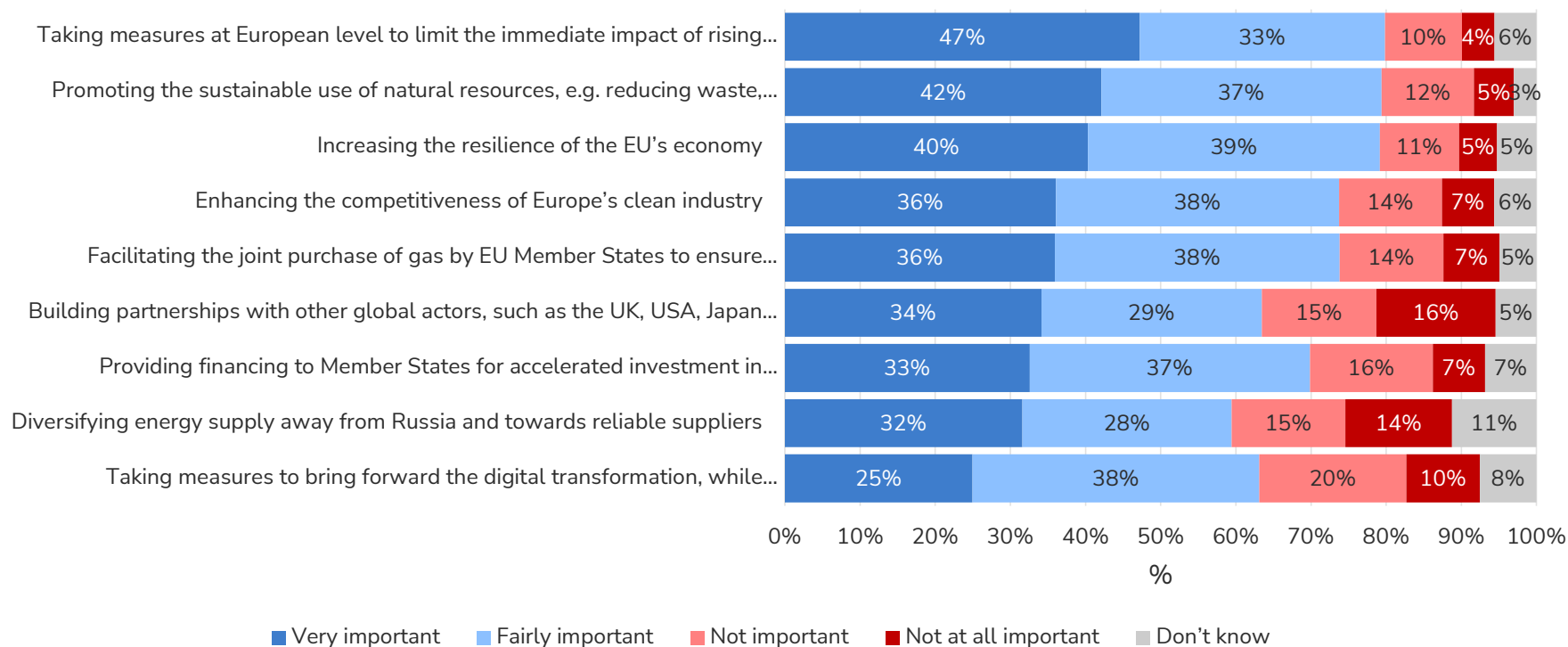
Provide financial support to reforms	44%
Bring knowledge and expertise to design and implement reforms	43%
Share good practices from administrations in other Member States	41%
Help dealing with a crisis (e.g. pandemic, natural disaster or conflict)	38%
Help dealing with a crisis (e.g. pandemic, natural disaster or conflict)	38%
Use European level data and statistics to design better reforms	30%
Help to improve competencies and skills in public administration	29%
Support Member States in analysing the impact of reforms	16%

Výzvy a priority v EÚ - postavenie vo svete

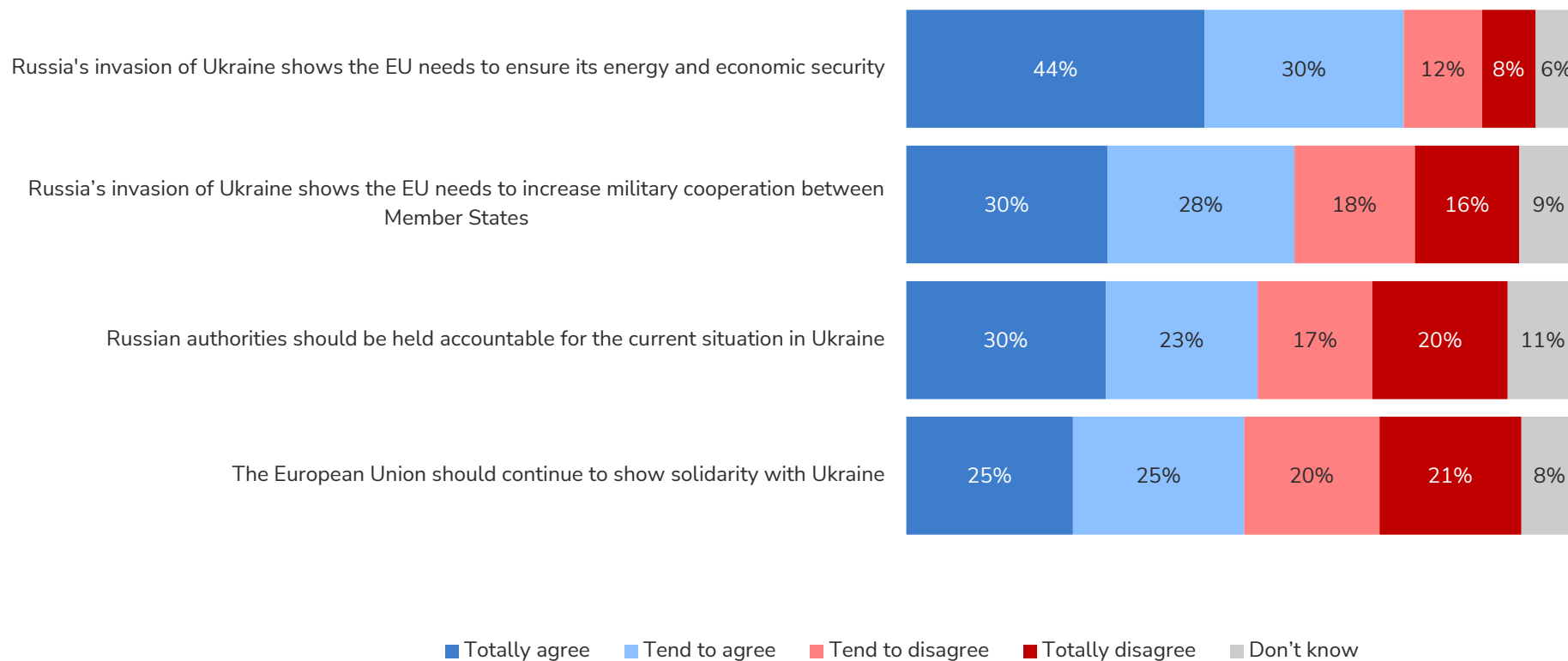
Q2_ And would you say that the influence of the EU in the world is currently stronger or weaker than that of...?

Vnímanie dôležitosti krokov vyvinutých v rámci EÚ

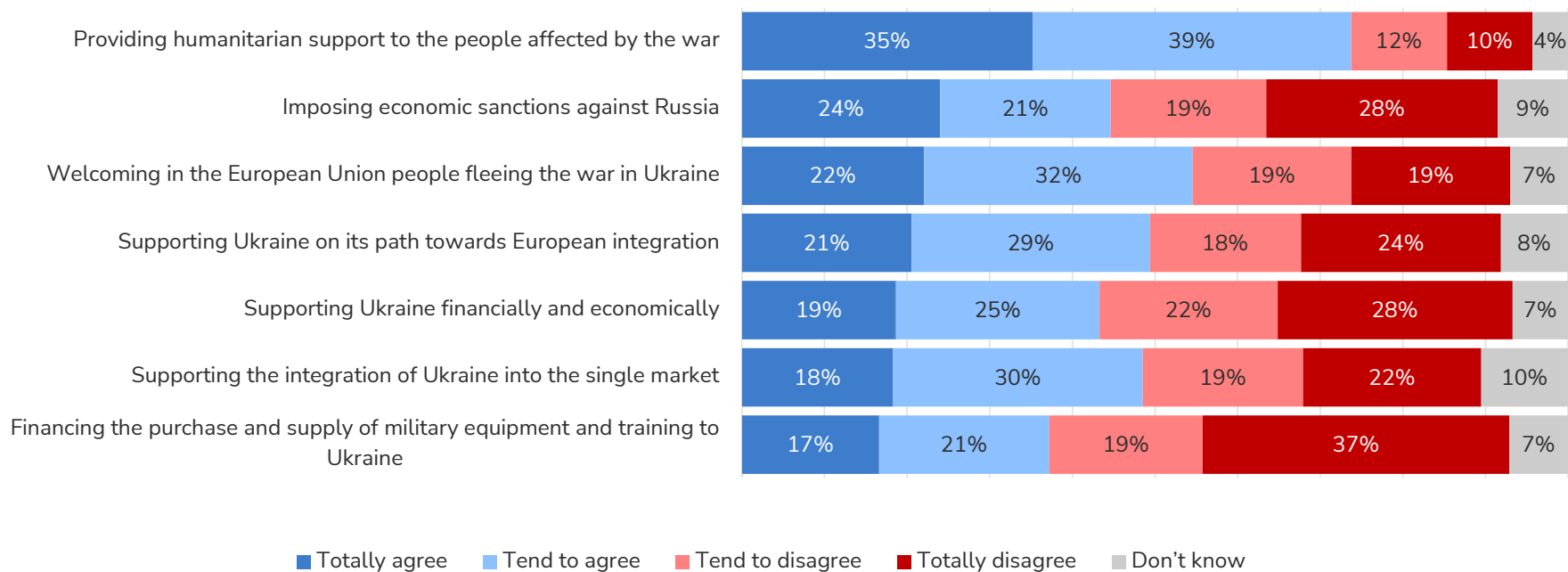

Q4_ To what extent do you consider each of the following EU initiatives taken during the last year to be important?

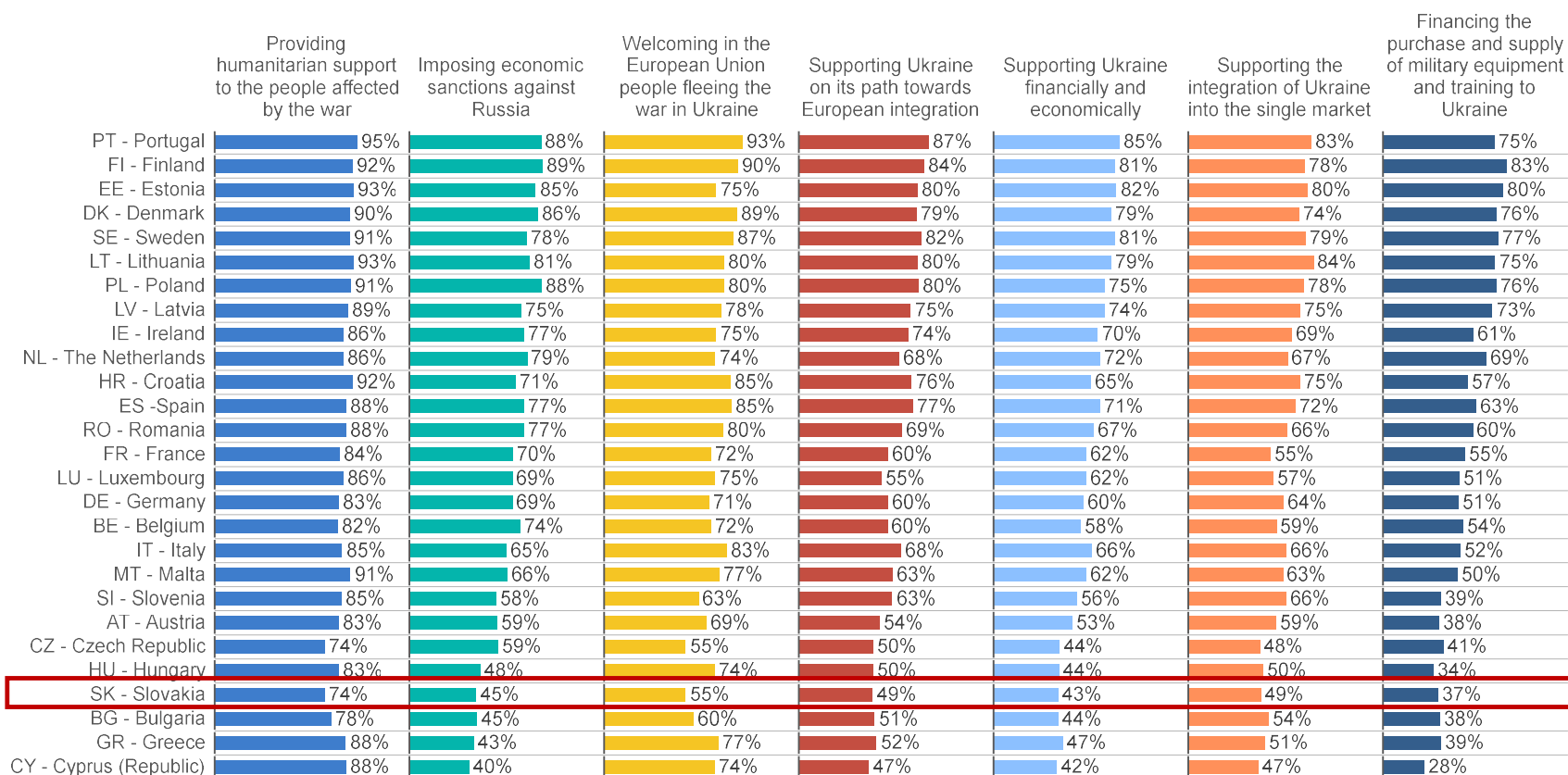
Výzvy a priority - postoj k Rusku

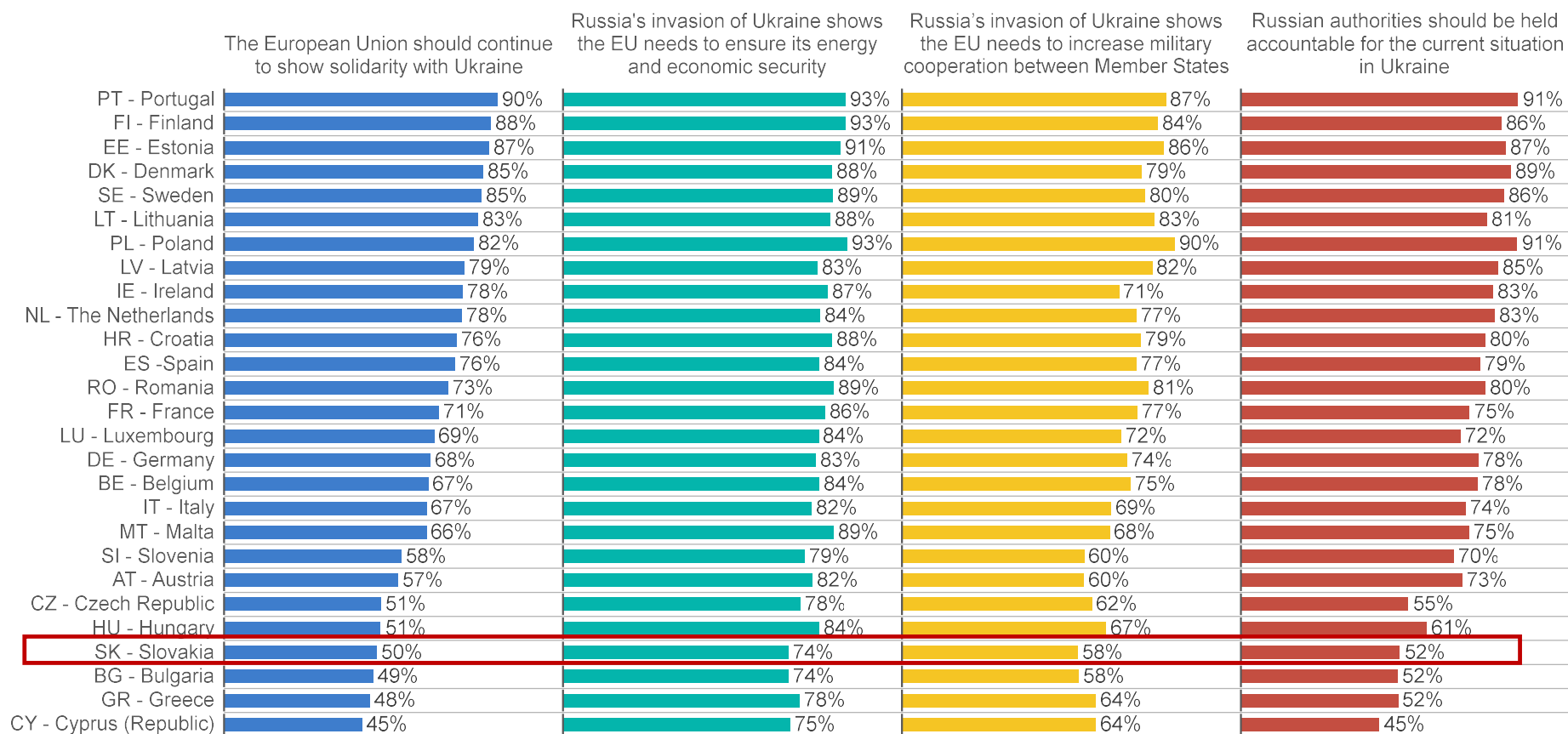
Výzvy a priority - postoj k Rusku (2)

Výzvy a priority - postoj k Rusku (3)

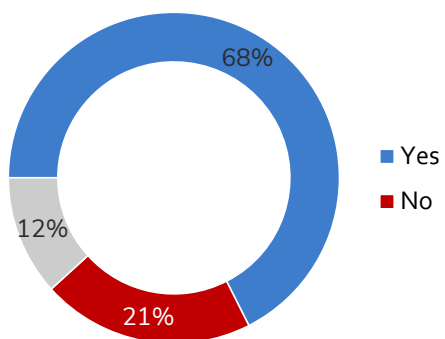
Výzvy a priority - postoj k Rusku (4)

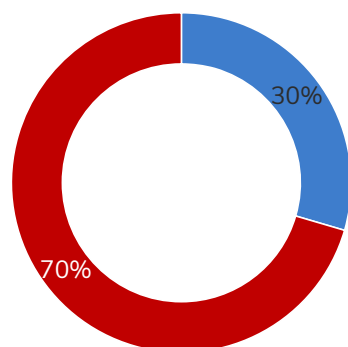
Pandémia koronavírusu a Plán obnovy

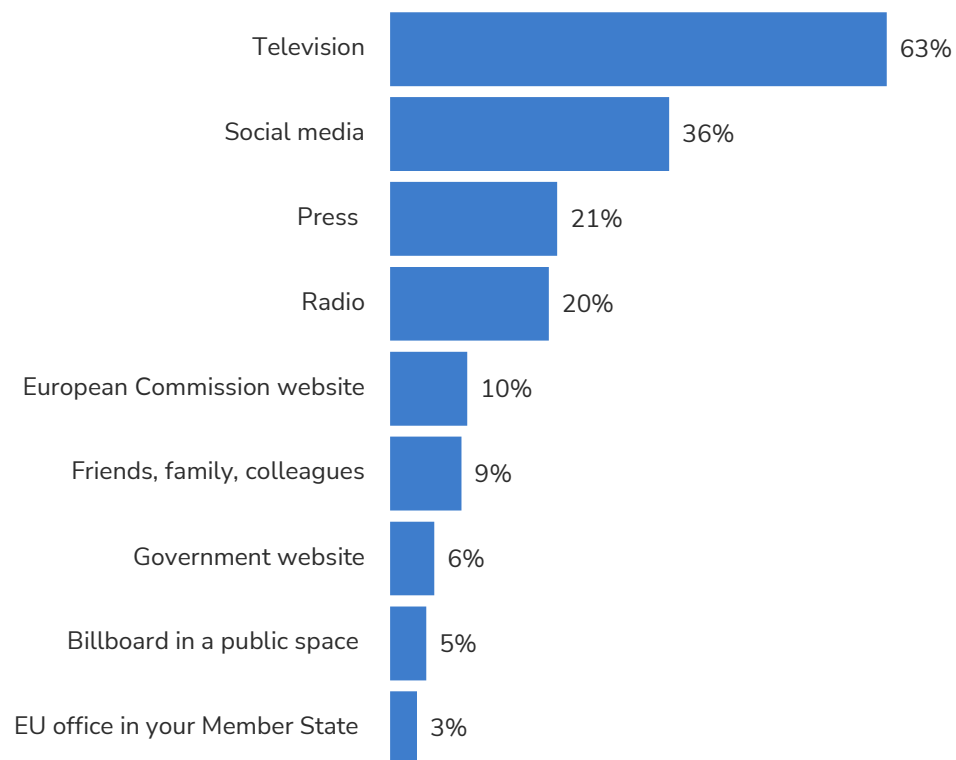
Poznajú plán obnovy:

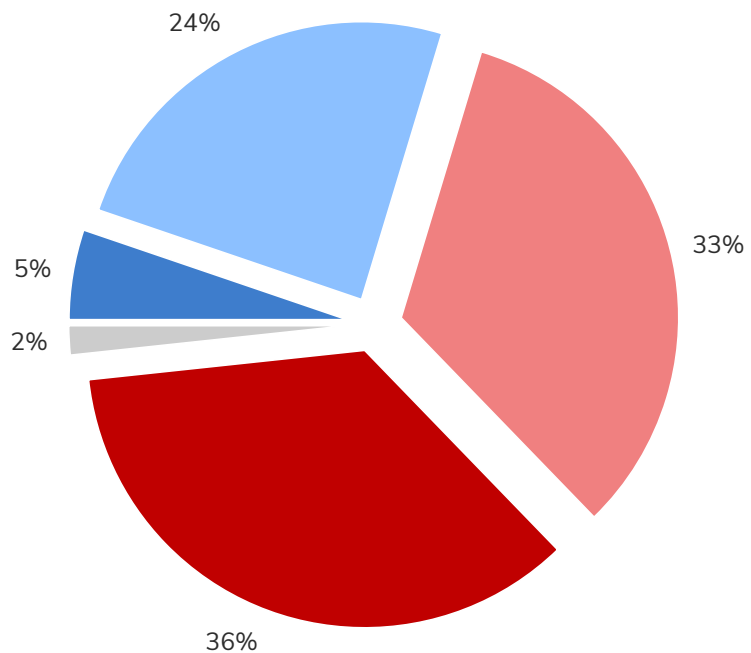
Zaznamenali akékoľvek info:

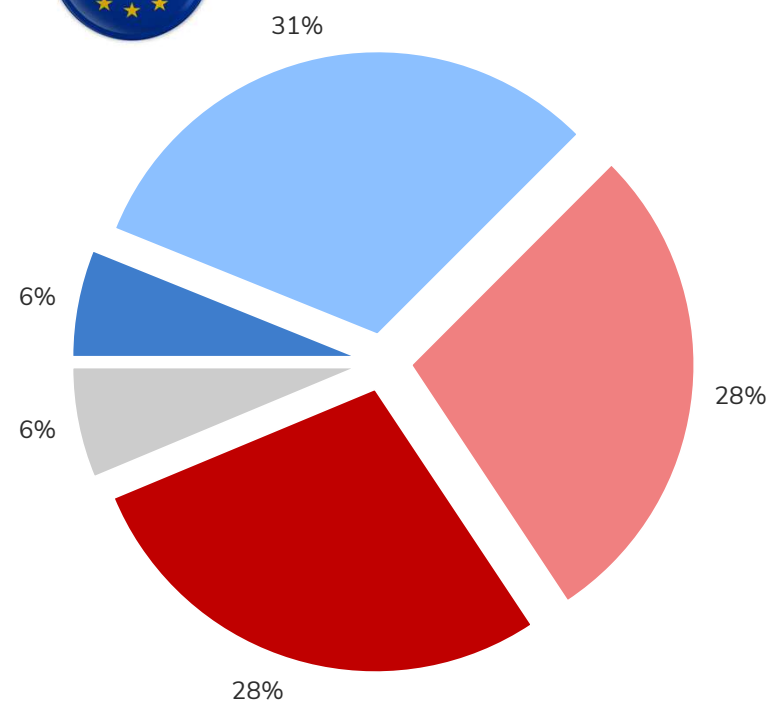
Zdroj informácií:

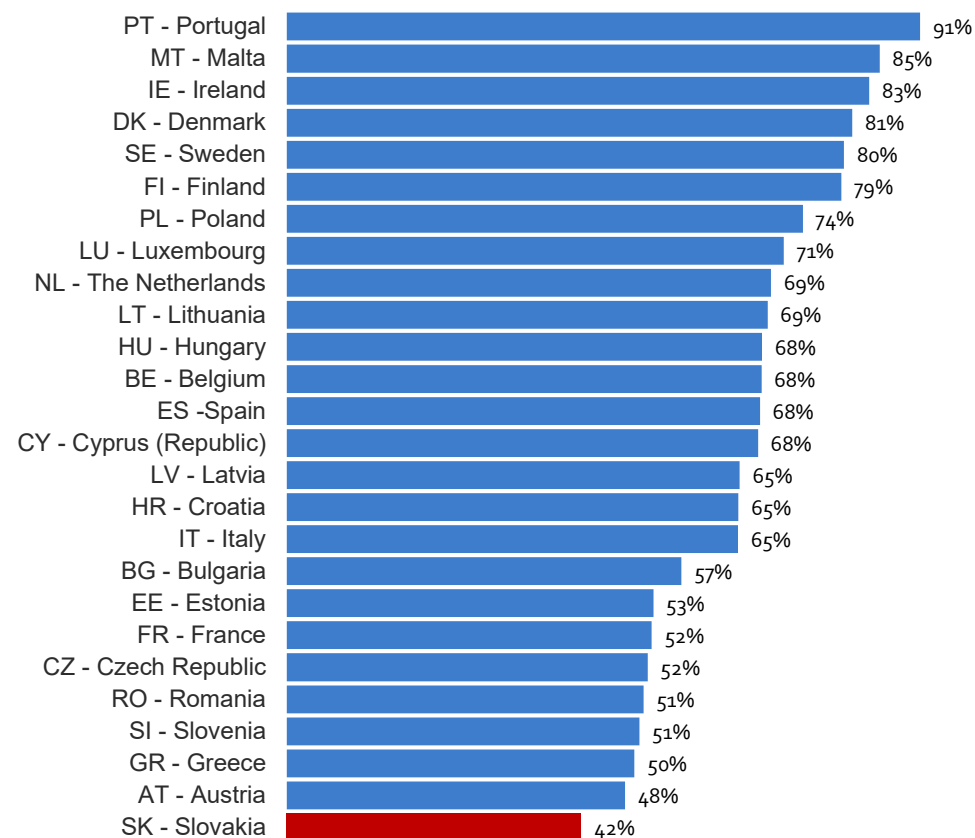
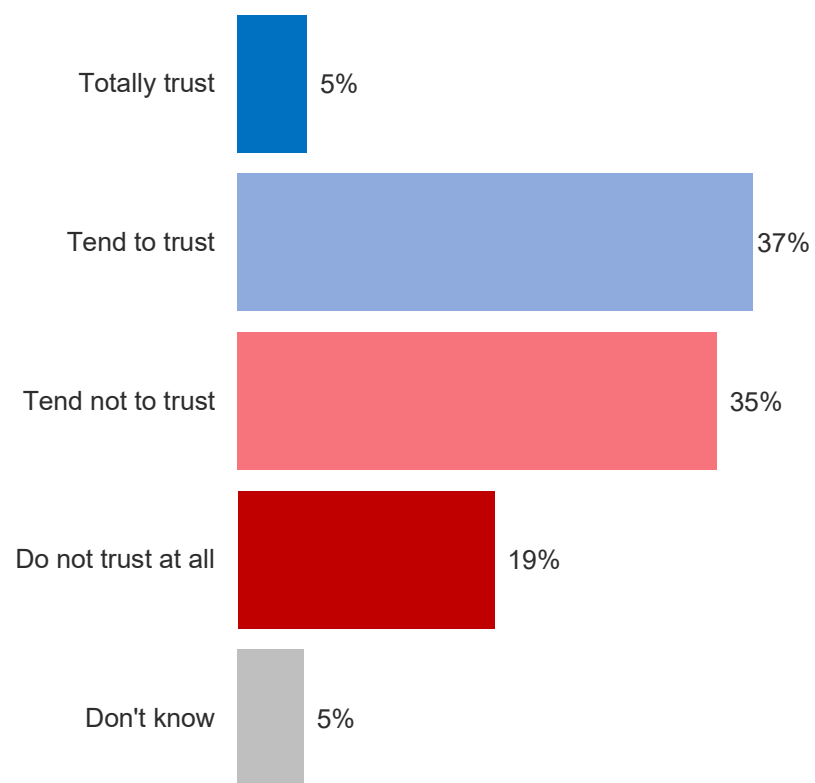
Boj s pandemiou - spokojnosť

- Very satisfied
- Fairly satisfied
- Not very satisfied
- Not at all satisfied
- Don't know (SPONTANEOUS)

Dôvera v korona-rozhodnutia do budúcnosti

Boj s pandémiou – financie a solidarita

Rozpočet na prekonávanie dôsledkov

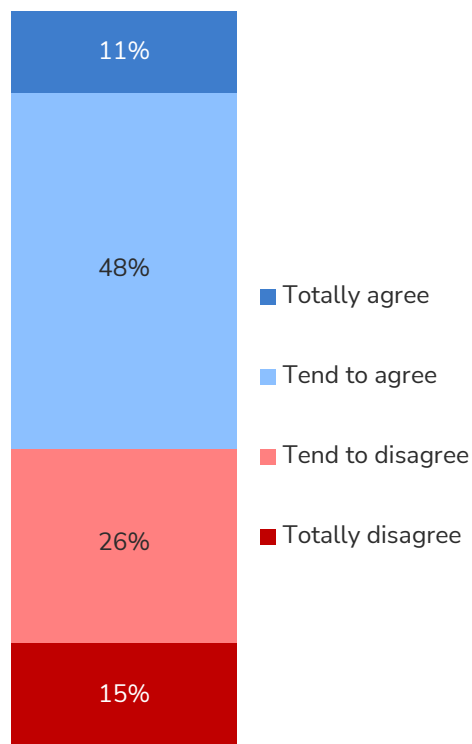
The EU should have greater financial means to be able to overcome the consequences of the Coronavirus pandemic

62%

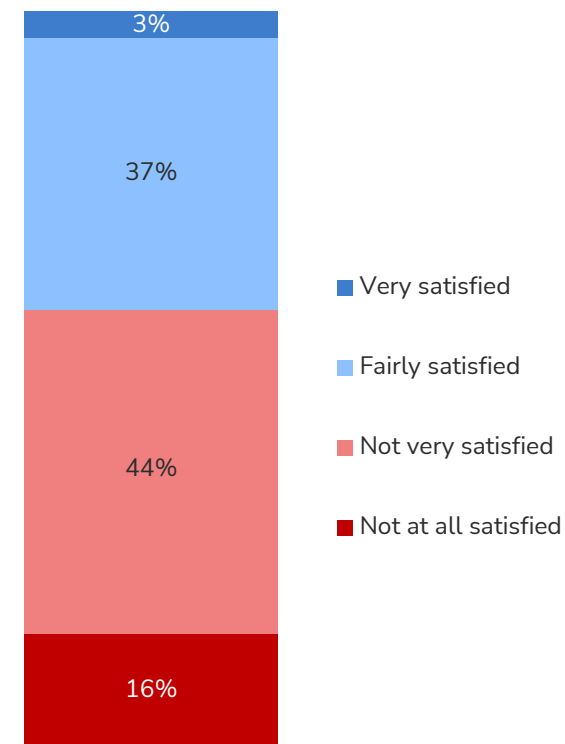
The EU's financial means are sufficient to be able to overcome the consequences of the Coronavirus pandemic

38%

Viac kompetencií pre EÚ

Spokojnosť so solidaritou

Krátke zhrnutie

- Slovenskí občania vnímajú ako najproblémovejšie otázky súvisiace s ekonomikou a životným štandardom.
 - To sa odráža aj v postojoch a očakávaniach od Európskej únie v tom, ako by mala či mohla Slovensku pomáhať.
- Pri hodnotení toho, ako EÚ zvládla korona-krízu, sú ľudia pozitívnejší než pri hodnotení národnej vlády.
 - Väčšina ľudí by aj (skôr) dôverovala EÚ pri ďalších rozhodnutiach, a tiež súhlasí s vyšším rozpočtom pre riešenie dopadov korona-krízy.
- Negatívnejšie sú postoje Slovákov v otázke vojny na Ukrajine.
 - Podpora doterajšiemu postupu na úrovni EÚ jedna z najslabších.

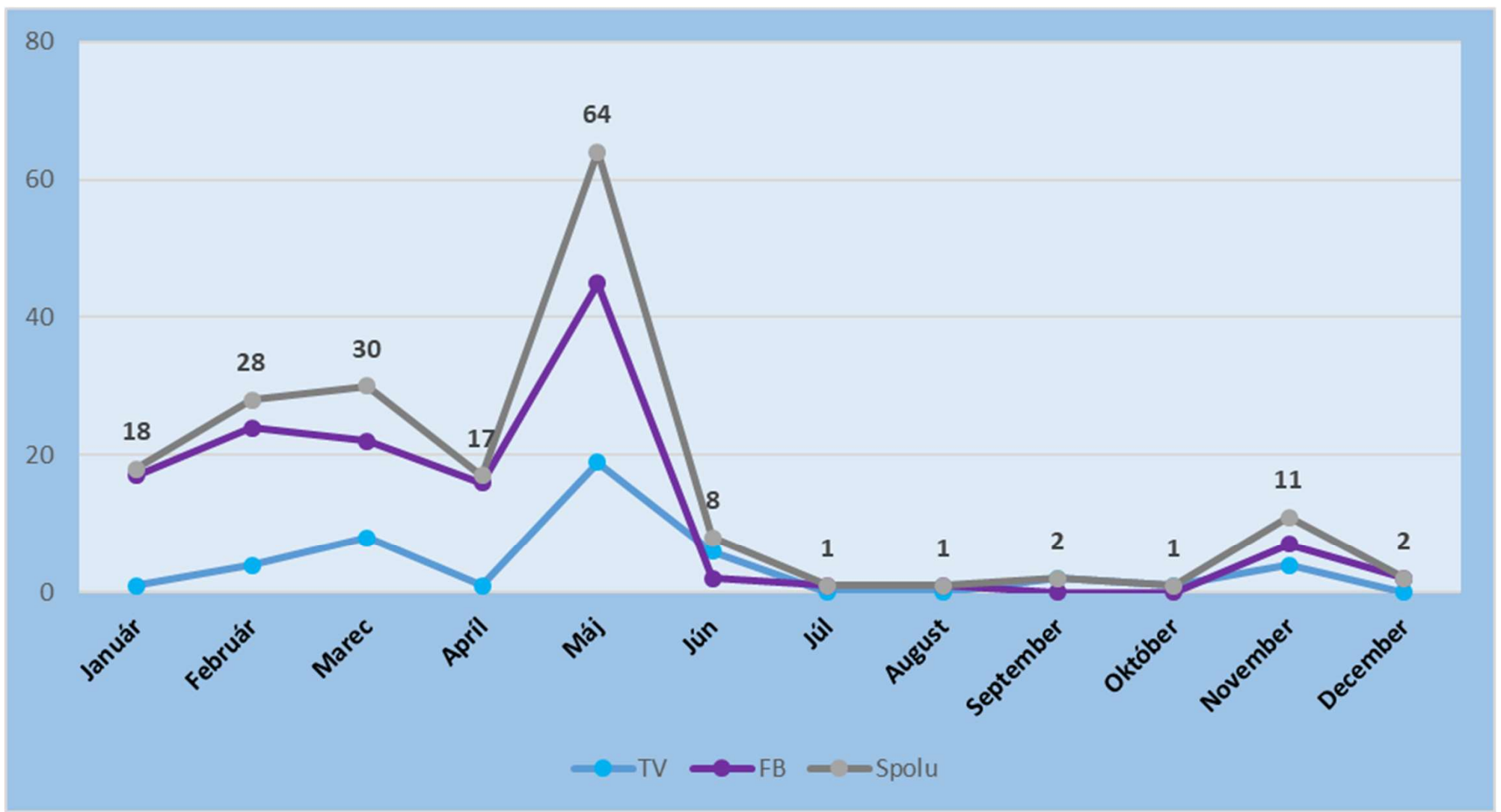

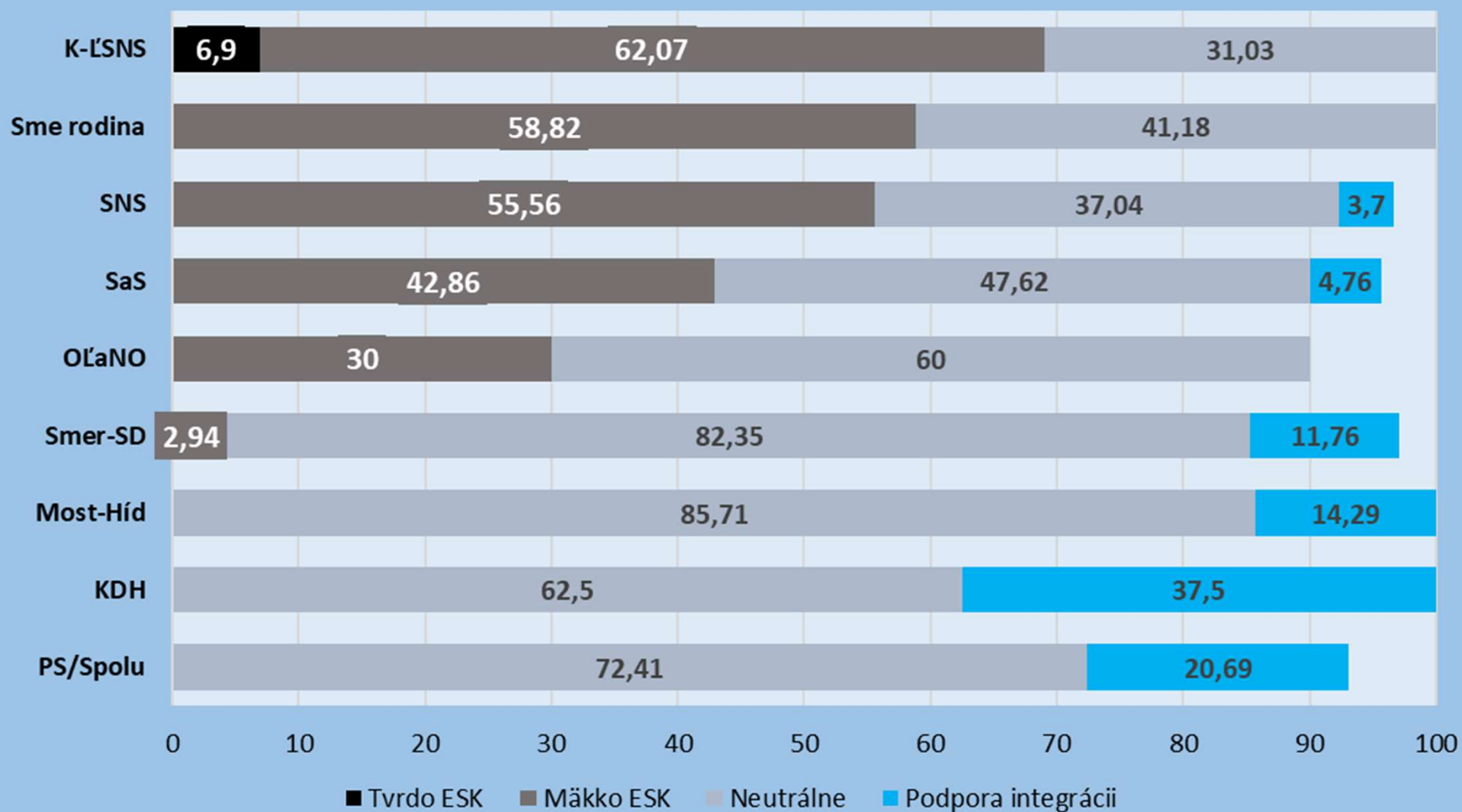
3. kapitola

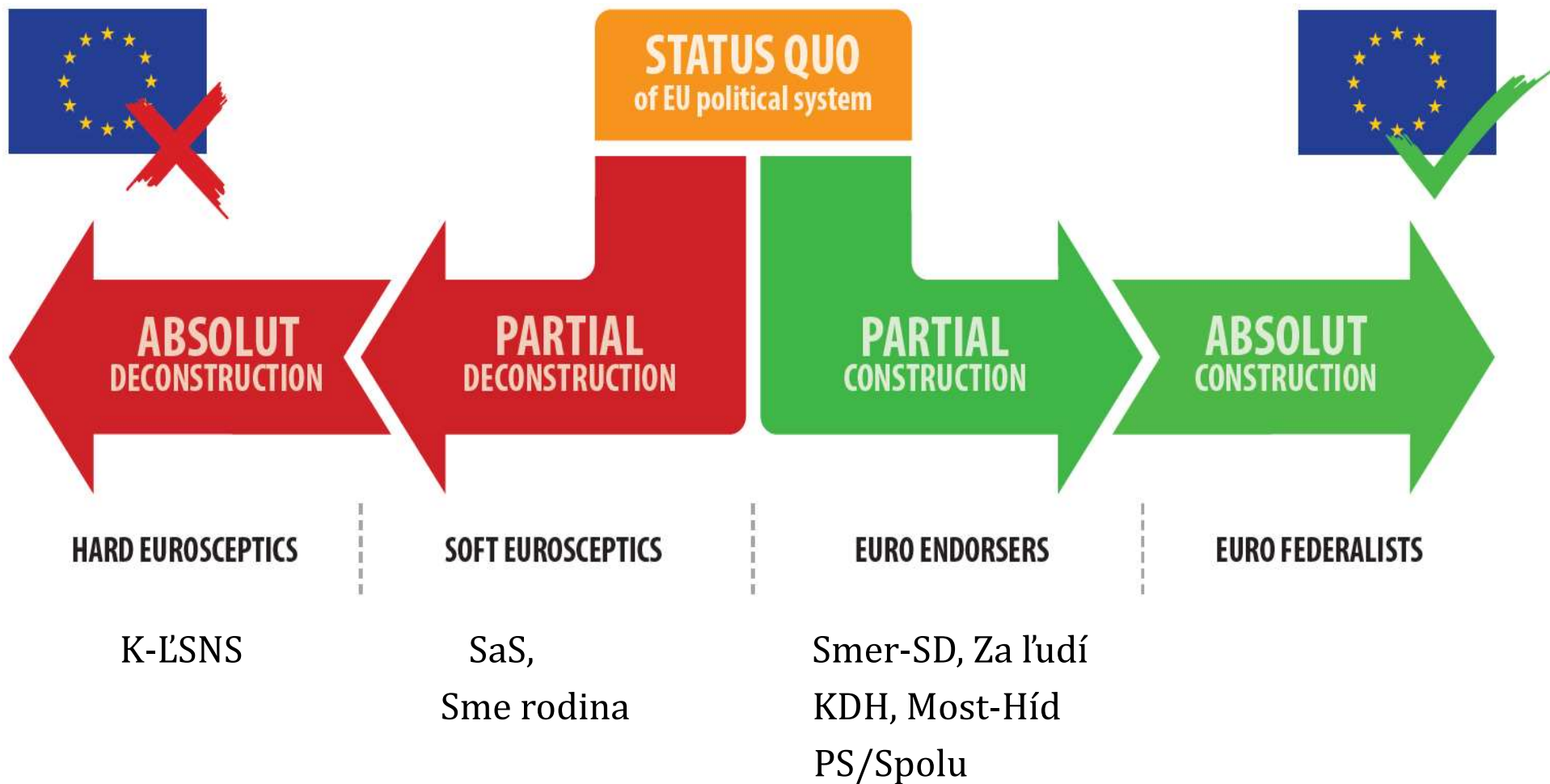

Problémy pri hodnotení politických strán

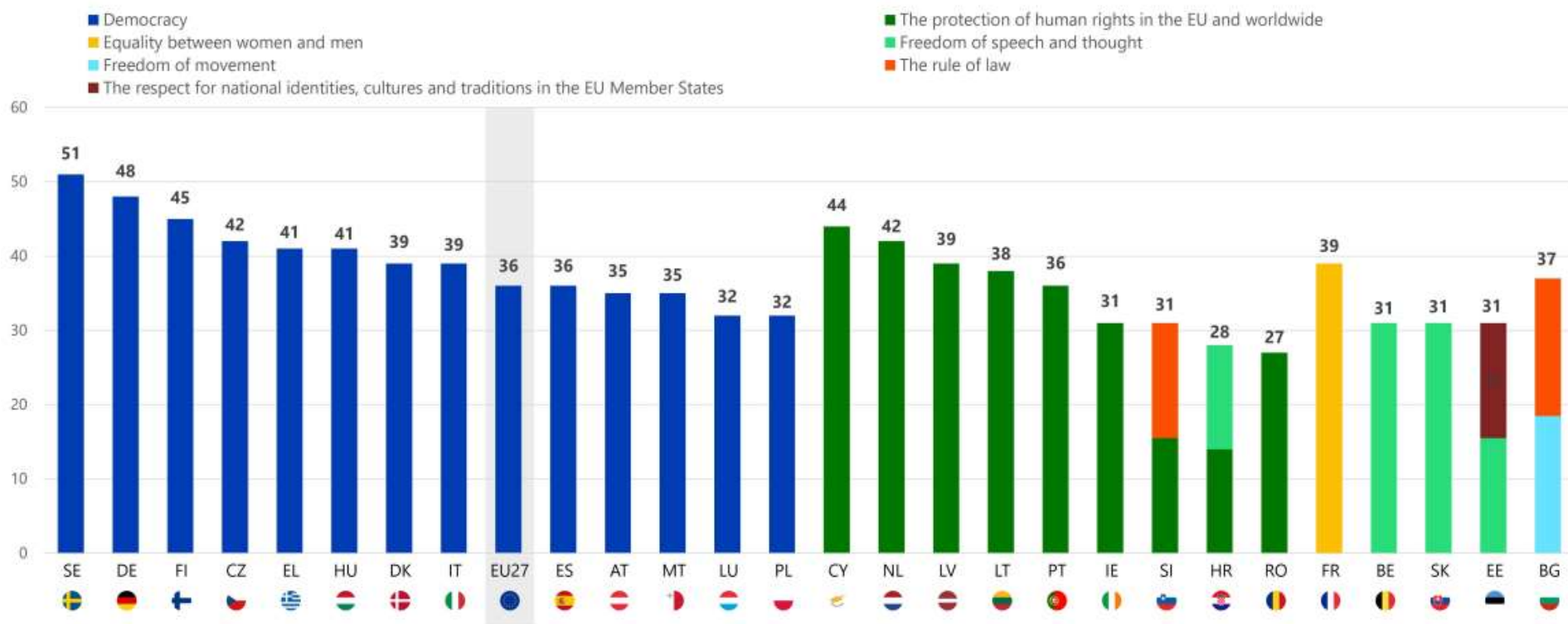
Nezaradené: OĽaNO, SNS

4. kapitola

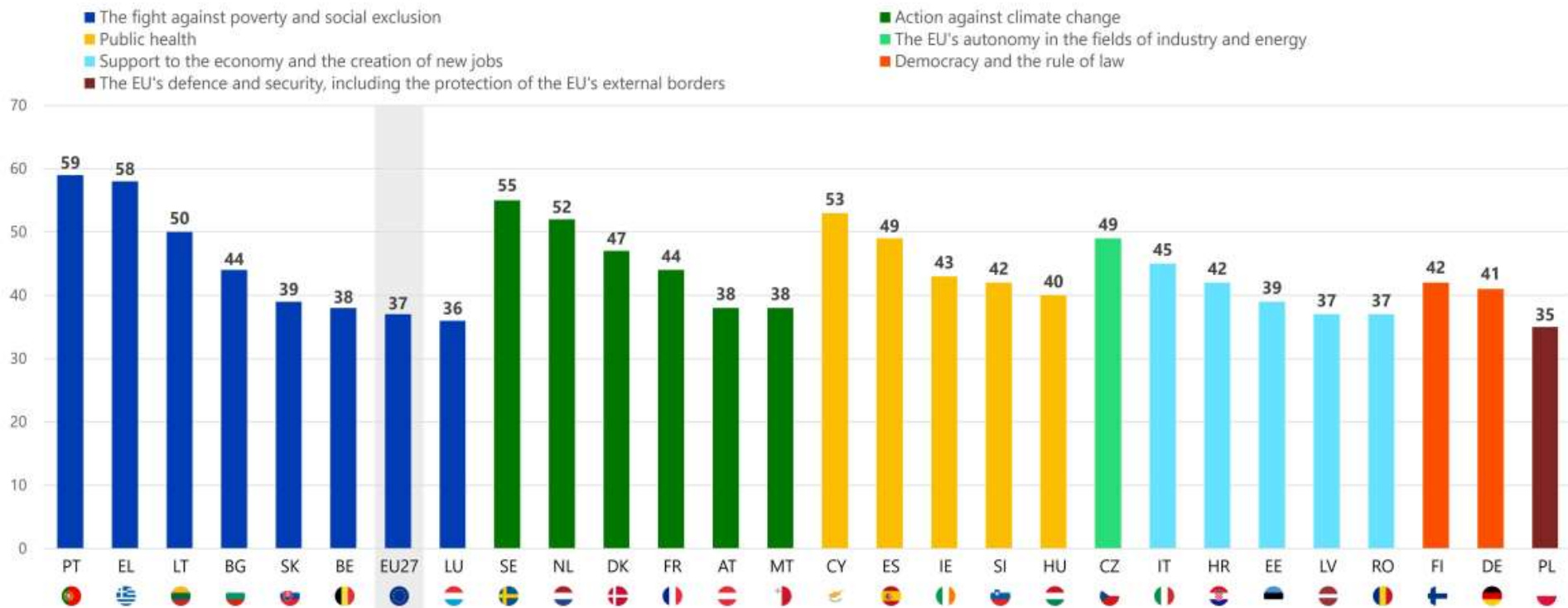
Postoje k voľbám do EP 2024

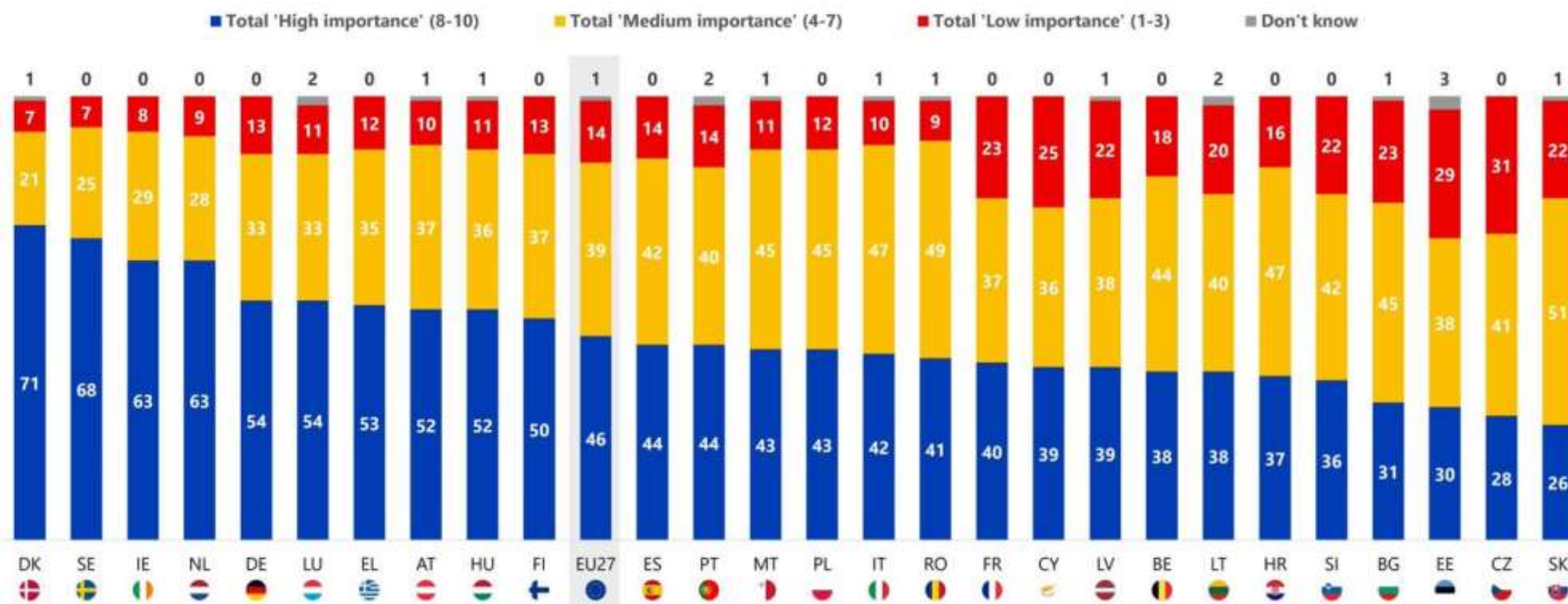
Najdôležitejšie hodnoty, ktoré by mal EP hájiť

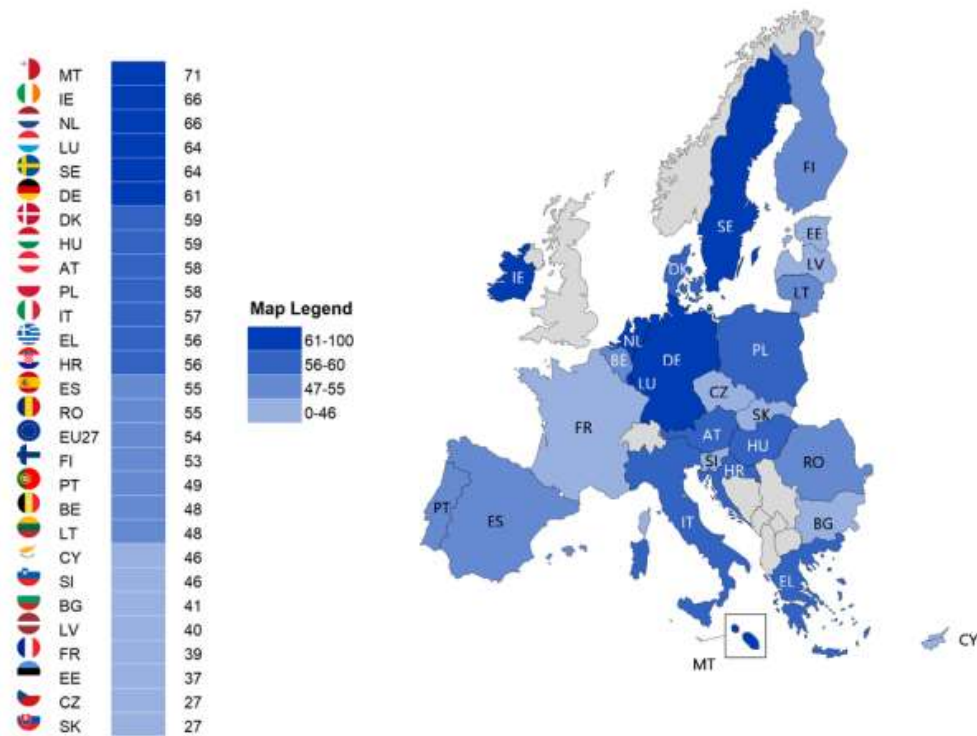
Najdôležitejšie problémy, ktoré by mal EP riešiť

Dôležitosť volieb do EP

Zájem o volby do EP

Zaujímavosti z fokusových skupín (1)

- Vnímanie EÚ nie je čierno-biele, aj napriek istým skeptickým názorom si ľudia uvedomujú výhody, ktoré únia Slovensku prináša. Pri starších ľuďoch EÚ stále predstavuje garanta stability a mieru v Európe
- Vzhľadom na to, že želaný vývoj je zachovanie EÚ tak, aby aj naďalej prinášala benefity pre Slovensko, tak dôležitosť EP volieb vidia mierni euroskeptici cez optiku toho, či zvolení kandidáti budú hájiť a presadzovať záujmy Slovenska na pôde EÚ.
- S malou informovanosťou ďalej voliči vnímajú aj veľmi nízku zúčtovateľnosť MEPs, a to najmä v zmysle verejnej kontroly ich činnosti aj v priebehu volebného obdobia, a nielen pred voľbami. Ľudia spomenuli viaceré príklady, ako by si to vedeli predstaviť, napr. častejšiu účasť MEPs v televíznych diskusiách, alebo vystúpenia v NRSR (v zmysle akéhosi reportovania, podania správy o činnosti).

Zaujímavosti z fokusových skupín (2)

- Pre časť spoločnosti je prijateľný spôsob, ako spoznať europoslancov a ich prácu aj mierne bulvárny štýl prezentácie, teda mediálny výstup napr. na štýl „deň europoslanca“, alebo účasť v TV reláciách ako napr. „V siedmom nebi.“
- Pokiaľ ide o porovnanie dôležitosti eurovoľieb s inými typmi voľieb, panovala jednoznačná zhoda na tom, že eurovoľby sú najmenej dôležité v porovnaní s voľbami parlamentnými, prezidentskými či voľbami do samosprávy.
- Proti dôležitosti voľieb do EP hovorí, to, že ľudia vnímajú počet slovenských poslancov (13) za veľmi nízky, a nerozumejú, ako taký malý počet MEPs môže niečo presadiť alebo zmeniť.

Krátke zhrnutie

- Postoje k voľbám do EP nie sú (len) odrazom postojov k EÚ, ale do väčšej miery (ne)pochopenia, čo je v stávke
 - Čo slovenskí MEPs zmôžu
- Nízka nie je len účasť, ale aj záujem o voľby samotné.
 - V takom kontexte nesmierne náročné zvýšiť (záujem či účasť) len oficiálnou, relatívne krátkou kampaňou.

Využití údajů

- Flash Eurobarometer 533: EU Challenges and Priorities in 2023 (august 2023)
- Flash Eurobarometer 526: Understanding Europeans' Views on Reform Needs (apríl 2023)
- Štandardný Eurobarometer 98.2 (január-február 2023)
- Flash Eurobarometer 515: EU Recovery Plan 'NextGenerationEU' (január 2023)

